

ԱՄԵՆԱՓՐԿԻՉ

«Շարժեցաւ գազանը, արիւնարբու կաղ Լենկթիմուրը թաթար, աստղերու թիւին համրանք կար, անոր զօրքերուն համրանք չկար: Շարժեցաւ գազանը փիղերով, կառքերով, ձիերով ու մեծ աղէտ բերաւ հայոց աշխարհին»:

Լենկթիմուր եկած հասած էր Հայաստան: Սակայն, ան հիւանդացաւ եւ անկողին ինկաւ: Պալատական բժիշկը չէր կրնար բուժել չար բռնակալը:

Լենկթիմուրի մարդիկը սար ու ձոր ինկան, վերջապէս հասան մենաուր վանք մը, ուր կը ճգնէր ծերունի մատենագիր ու բժիշկ Առաքել Մոկացին: Չայն տարին հիւսնդ աշխարհակալին քով:

-Բժշկէ՛ Աստուծոյ ծառան, ծերուկ,- աղաչեց թաթար բռնակալը,- եւ ինչ որ ուզես կու տամ քեզի ընծայ, ոսկի, արծաթ, հարստութիւն, իշխանութիւն...

-Ես քեզ կը բուժեմ, ըսաւ ծերունին, այն պայմանով միայն, որ վերադարձնես հայոց գերիները եւ այնքան գերիներ ազատ արձակես, որքան կարելի է տեղաւորել վանքին մէջ, իսկ անկէ ետք ձգես հեռանաւ հայոց աշխարհէն:

Որքան չնչին բան էր ծերունի ճգնաւորին ուզածը: Ինչո՞ւ ի իշխանութիւն եւ փառք չէր պահանջեր:

Է՛հ, թող անոր ուզածը ըլլայ, միայն թէ ինք առողջանայ:

Օտրունիին պայմանը կատարեցին: Բայց ահա, վանքի դռնէն ներս կը մտնէին անթիւ անհամար գերիներ եւ վանքը չէր լեցուեր: Ի՛նչ էր գաղտնիքը:

Լենկթիմուր հրամայեց իր եմիրներէն մէկուն, որ իմանայ թէ ինչպէս հազար հազար մարդ կը տեղաւորուէր, այդ փոքրիկ վանքին մէջ:

Գաղտնիքը այն էր, որ ծերունին, երբ ձեռքը կը դնէր գերիներուն վրայ, թելեր կ'առնէին ու վանքի լուսամուտէն կը թռչէին դուրս, եւ իջնելով իրենց հայրենի օձախները, նորէն մարդ կը դառնային ու կեանքով կը լեցնէին ամայացած գիւղերը:

Նոյն երեկոյեան, Լենկթիմուր ծերունիէն ստացաւ սրուակ մը բուժող օշարակ, խմեց զայն ու առողջացաւ: Առաւօտեան, ան իր փիղերով եւ ուղտերով անդարձ հեռացաւ հայոց աշխարհէն:

Գերութենէն փրկուած ժողովուրդը, այդ օրէն Մոկաց վանքը կոչեց Ամենափրկիչ:

ԴԵՂԱԲՈՅՍԵՐ

Երկար ու կարճ, մեծ ու փոքր, վառ կամ անշուք, մեզ շրջապատող զանազան բոյսեր կը տեսնենք բանջարանոցներու, պուրակներու, զբօսայգիներու, անտառներու եւ այգիներու մէջ, սակայն չենք անդրադառնար, որ անոնք իսկական բնական դեղատուներ են:

Այն բոյսերը, որոնք օժտուած են բուժելու յատկութեամբ դեղաբոյսեր կը կոչուին: Անոնք կ'օգտագործուին բժշկութեան մէջ պատրաստելու համար տարբեր եփուկներ, քսուքներ, որոնք կը նպաստեն շատ մը հիւանդութիւններ բուժելու: Տարածուած դեղաբոյսերէն են անանուխը, ալոն, եղեսպակը, վաղենակը, երիցուկը, կատուախոտը, ուրց, ծոթրին, խնկունի, հազրեվարդ, սամիթ եւ շատ-շատ այլ բոյսեր:

Արաբ բժիշկները սոխը որակած են իբրեւ «քունի իշխան»:

Արաբական բժշկութեան մէջ սոխը կը նկատուի բուժիչ, հականեխիչ եւ հանդարտեցուցիչ բանջարեղէն, որ մարմինը գերծ կը պահէ քաղցկեղի որոշ տեսակներէ: Սոխը հարուստ է գլոբով, ֆոսֆորով, Ա. եւ ՊԷ. Կենսասնիութեամբ եւ իր մէջ շատ քիչ քանակութեամբ իւղ կը պարունակէ:

ԹԻՒԷ ՊԱՏՐԱՍՏԵՆ՝ ՌԻՅԱ ԿԱՌԵԱՆ-ՏԻՊՈՂԵՏԱՆ
ՆԿԱՐԱԶԱՐՈՒՄԵՆ՝ ՈՒՅՅԻ ԲԵՇԻՇԵԱՆ

ԱՆՀԱՒԱՏԱԿԻ, ԲԱՅՑ ԻՐԱ՛Ւ

*Աշխարհի ֆութպոլի ախոյեանութեան բաժակը կ'արժէ մօտաւորապէս 290 հազար տոլար:

*Չղջիկներու 1100 տեսակներէն միայն երկուքը կրնան գետնին վրայ քալել:

*Գոյութիւն ունի մեքենայ մը, որ քրտինքը կը վերածէ ըմպելի ջուրի:

*Խաղաղական ովկիանոսին խորերը գոյութիւն ունի Իտալիոյ մեծութեամբ մարած հրաբուխ մը:

*Կ'ենթադրուի, թէ Ափրիկէի գետնին խորերը 100 անգամ աւելի ջուր կը գտնուի, քան անոր մակերեսին վրայ:

*Լոս Անճելըսի մէջ 1920- ական թուականներէն ի վեր գոյութիւն ունի բանտի մթնոլորտ ներկայացնող «Ճէլ քաֆէ» անունով սրճարան մը: Հոն բանտարկեալներու պէս հագուած մատուցողներ ճաշը կը բաժնեն բանտի սենեակներու մէջ նստած յաճախորդներուն:

*Երեւակ մոլորակի լուսիններէն մէկուն վրայ «գետեր» գոյութիւն ունին:

*420 միլիոն տարիներ առաջ սունկերուն բարձրութիւնը կը հասներ ընձուղտի մը բարձրութեան:

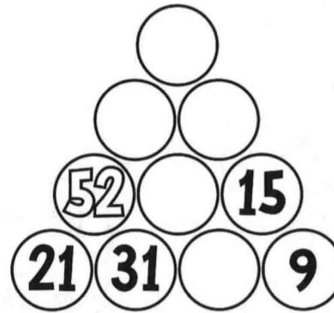
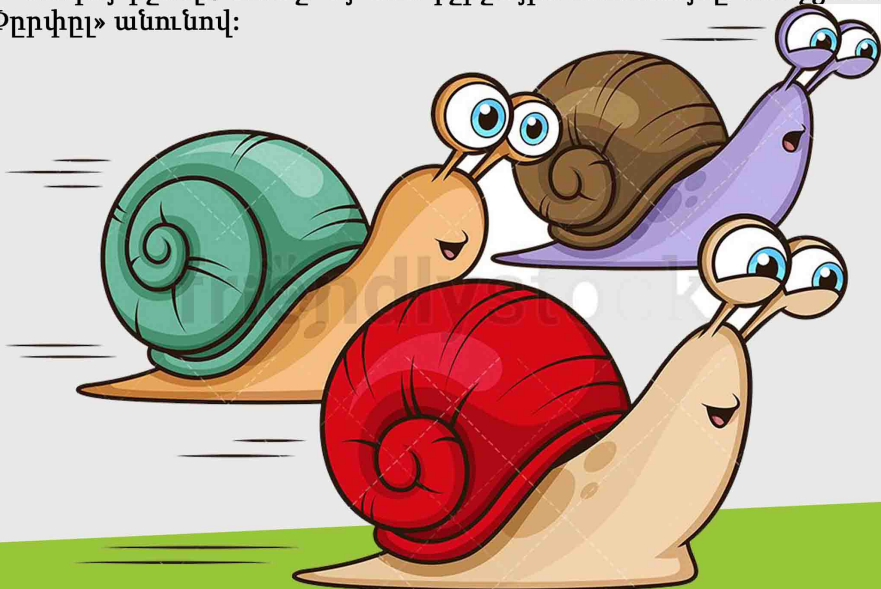
*Մարդիկ ընդհանրապէս նուազ կը քնանան, երբ լիալուսին կ'ըլլայ:

*Կարգ մը մողէզներ ունին կանաչ ոսկորներ:

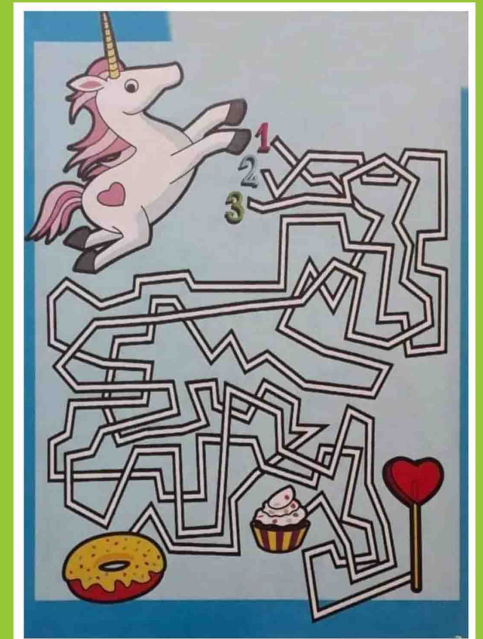
*Ամէն տարի Անգլիոյ մէջ տեղի կ'ունենայ խիտնջի մրցում:

*Գիտէի՞ր, թէ կարգ մը թռչուններ ձմեռնաբունի կը մտնեն:

*Շուկայ իջնելէ առաջ Այ Ֆոն բջիջային հեռաձայնը ճանչցուած էր «Փըրփըլ» անունով:

Կրնա՞ս ամբողջացնել թիւերու բուրգը գիտնալով, թէ իւրաքանչիւր շրջանակի մէջ թիւը հաւասար է անոր տակը գտնուող երկու թիւերուն գումարումին:

Կրնա՞ս գտնել առաջին կերպարին եւ միւս իւրաքանչիւր կերպարի միջեւ գոյութիւն ունեցող երկու տարբեր մանրամասնութիւնները:

Կրնա՞ս հասնիլ սրտիկին:

ԲԱՐԻ ԱՂԱԿՆԻՆ

Քալեցին մօրաքոյրին տունը բաւական հեռու էր: Ալինը շաբաթներէ ի վեր տունէն չէր ելած: Բոլորին պէս, թաղային կոնիւնտրու պատճառով, ինք ալ բանտարկուած էր տունը: Ու հիմա, վարժութիւնը կորսնցուցածի պէս, մօրը ձեռքէն բռնած, ճիշդ անոր քովէն, քայլերուն հետ համաչափ ու երկչոտ կը քայլէր:

-Մամա, նայէ,- բացագանչեց ան յանկարծ,- նայէ, մարդիկ հաւաքուեր են ու բան մը կը դիտեն:

-Չըլլայ որ կոնի է: Ինչո՞ւ փողոց ելանք, ինչո՞ւ քեզ մտիկ ըրի...:

-Մամա, ես կը վախնամ, ներողութիւն,- խեղճացաւ Ալինը ու չգիտցաւ ինչպէս բռնել մօրը փէշը, ու սեղմեց անոր ձեռքը:

-Տեղ մը գտնենք, պահուրսինք:

-Մի վախնաք, մի վախնաք,- ըսաւ պատշգամէ մը դիտող կին մը,- աղանի մըն է. Վիրաւորուեր է ու տեղէն չի կրնար շարժիլ: Մարդիկ կեցեր են ու կը դիտեն: Դուք ալ դիտեցէք ամէնուն պէս:

Ալինը դեռ նոր դպրոց կ'երթար ու շատ քիչ արաբերէն գիտէր. Բայց կնոջ բարի ու ժպտուն արտայայտութիւնէն հասկցաւ թէ վախնալիք բան չկար: Այնուհետեւ,

հանդարտելով ու աչքերը սրբելով հարցուց.

-Ի նչ կայ եղեր, մամա ;

-Եկուր, նայինք:

Մօտեցան խոնուած ժողովուրդին:

Ճերմակ, ճիւղի պէս ձեռմակ աղանի մըն էր. Լայն բացած թելերը, գլուխը կողքին դրած, կը հեւար: Վիրաւորուած էր. ոտքին մէկը արիւնաթաթախ: Ուրիշ աղանի մը, նոյնպէս ձեռմակ, կը դառնար անոր շուրջը, կը մօտենար, կը քսուէր թելերուն, վիրաւոր ոտքին, քիչ մը կը նստէր, յետոյ, անընդհատ կը դառնար կարեկցանքով:

-Ի նչ կ'ընէ մամա,- հարցուց Ալինը:

-Ընկերը ըլլալու է, կ'ուզէ օգնել կամ կ'ուզէ հետը տանիլ ու չի կրնար:

-Մեղք է, մեղք է,- ըսաւ Ալինը:

-Երթա նք,- ըսաւ մաման:

-Ո՛չ, մամա, դիտենք:

Երիտասարդ մը, ձեռքը բամպակ ու վիրակապ, մօտեցաւ աղանիին: Սրբեց արիւնը, վիրակապով փաթթեց աղանիին ոտքը, յետոյ գրկեց ու տարաւ. միւս աղանիին հետեւեցաւ իր ընկերոջ, մերթ թոչելով, մերթ քայլելով: Ապա երիտասարդը աղանիին քնքուշութեամբ դրաւ փլատակ տան մը պարտեզին մէկ անկիւնը, միւս աղանիին ալ քովը նստաւ:

Մարդիկ նայեցան- նայեցան ու հիացած ըսին.

-Չարմանալի, հիանալի այս որքա՛ն գուրգուրանք կենդանիներու մէջ:

Յետոյ անոնք գլուխնին օրօրելով, քաղցրութեամբ վարակուած, սկսան մէկ-մէկ հեռանալ:

-Մշամա, ի՞նչ աղուոր են աղանիները, շատ սիրեցի,- ըսաւ Ալինը:

-Ո՛ր մէկը,- հարցուց մաման:

-Ան որ վիրաւորին քով նստաւ:

Յետոյ, թէւ մտածկոտ, բայց գոհունակ ու ժպտուն, մէկ ձեռքով սեղմեց պուպրիկը կուրծքին, միւս ձեռքը մօրը տալով, քալեցին:

-Ետտ երթանք, մամա, մօրքորին ու ամէնուն պիտի պատմեմ, պիտի պատմեմ բարի աղանիներուն մասին:

